

संस्कृतसम्भाषणम् १-२४-१०

Rāmulu Gajavāḍa, Samskr̥tam Teacher

द्वौ सखायौ आस्ताम्। तयोर्नाम्नी आस्तां कामः च सोमः। एकस्मिन् दिने सोमः विद्यालयं (अगच्छत्) गतवान्। तत्र विद्यालये कामः अपि आसीत्।

कामः सोमं पृच्छति इति “भोः अद्य रविवासरः विरामः भवान् किं कारणं विद्यालयम् (आगच्छत्) ”।

सोमः उक्तवान् (अवदत्) इति “अहं संस्कृतपुस्तकस्य अन्वेषणाय आगच्छम्। यदि अहं पुस्तकं न प्राप्नोमि मम माता ताडयति माम्”।

कामः सोमम् उक्तवान् “भोः भवतः मातरं सुभाषितं श्रावयतु इति

“

पुस्तकेषु च या विद्या परहस्ते च यद्धनम्। समये तु परिप्राप्ते न सा विद्या न तद्धनम्॥

तत् श्रुत्वा सा प्रसन्ना भविष्यति भवन्तं न ताडयति”।

सोमः कामं पृच्छति “ भवान् अपि विद्यालयं आगच्छत् किमर्थम् ? ”

कामः अवदत् इति “ मम उपनेत्रस्य अन्वेषणार्थम् आगच्छम् ”

सोमः अवदत् इति “भोः उपनेत्रं भवतः मुखे एव अस्ति किन्तु भवतः नासिका नास्ति”।

कामः मम नासिका अस्ति।

सोमः नास्ति।

कामः “भोः मम उपनेत्रं धारयित्वा पश्यतु। स्वीकरोतु”।

सोमः “तव मुखे नासिका अस्ति। अनेन उपनेत्रेण स्पष्टः द्रष्टुं शक्नोमि। भोः धन्यवादः”।

कामः विना उपनेत्रेण कथं पठामि ? .”

सोमः “ पुस्तकेषु च या विद्या ...

saṁskṛtasambhāṣaṇam 1-24-10
Rāmulu Gajavāḍa, Saṁskṛtam Teacher

dvau sakhāyau āstām | tayornāmnī āstām kāmāḥ ca somāḥ | ekasmin dine somāḥ
vidyālayam (agacchat) gataṅvān | tatra vidyālaye kāmāḥ api āsīt |

kāmāḥ somam pṛcchati iti “bhoḥ adya ravivāsaraḥ virāmaḥ bhavān kim
kāraṇam vidyālayam āgacchat” |

somāḥ uktavān (avadat) iti “aham saṁskṛtapustakasya anveṣaṇāya āgaccham |
yadi aham pustakam na prāpnomi mama mātā tāḍayati mām” |

kāmāḥ somam uktavān “bhoḥ bhavataḥ mātaram subhāṣitam śrāvayatu iti
“pustakeṣu ca yā vidyā parahaste ca yaddhanam |
samaye tu paripṛapte na sā vidyā na taddhanam || ” |
tat śrutvā sā prasannā bhaviṣyati bhavantam na tāḍayati” |

somāḥ kāmam pṛcchati bhavān api vidyālayam āgacchat kimartham??

kāmāḥ avadat iti “mama upanetrasya anveṣaṇārtham āgaccham” |

somāḥ avadat iti “bhoḥ upanetraṁ bhavataḥ mukhe eva asti kintu bhavataḥ
nāsikā nāsti” |

kāmāḥ mama nāsikā asti |

somāḥ nāsti |

kāmāḥ bhoḥ mama upanetraṁ dhārayitvā paśyatu | svīkarotu |

somāḥ tava mukhe nāsikā asti | anena upanetreṇa spaṣṭaḥ draṣṭum

śaknomi | bhoḥ dhanyavādaḥ |

kāmāḥ vinā upanetreṇa katham paṭhāmi?

somāḥ “pustakeṣu ca yā vidyā”